

Datum: 2014-11-26

STF remissvar strategi för storslagen fjällmiljö

Dnr: M2014/1412/Nm

Svenska Turistföreningen (STF) är en av Sveriges största ideella medlemsorganisationer med nästan 300 000 medlemmar. STF ska främja den turism som utgår från upplevelsen av natur och kultur och en viktig uppgift är därför att slå vakt om natur, kultur och miljö så att dessa ger människor goda upplevelser. Verksamheten, som ska vara baserad på långsiktig och hållbar utveckling, omfattar nära 400 vandrarhem, hotell, fjällstationer och fjällstugor runt om i Sverige. Många av STF:s anläggningar ligger i eller i närheten av fjällen. Många besöker anläggningarna enskilt, tillsammans med vänner eller familj. Andra deltar i de organiserade turer, kurser mm som föreningen och vissa anläggningar arrangerar. STF:s anläggningar besöks också i hög grad av olika föreningar och andra större grupper som söker ett prisvärt boende. Genom detta utgör många av STF:s anläggningar en nödvändig del i den infrastruktur som bidrar till att fjällområdet är tillgängliga för besökare.

STF har fått Naturvårdsverkets skrivelse med förslag till en strategi för miljö kvalitetsmålet ”Storslagen fjällmiljö” på remiss.

STF har utarbetat särskilda riktlinjer för turism-, friluftsliv-, natur- och kulturfrågor. Dessa riktlinjer innebär bl.a. att STF ställer sig positiv till de av riksdagen beslutade miljö kvalitetsmålen eftersom fungerande ekosystem, biologisk mångfald, god hushållning med naturresurserna och bevarande av natur och kulturmiljön är grundläggande förutsättningar för den turism STF representerar.

När det gäller det svenska fjällområdet har STF en mycket lång tradition av närvaro i området. STF har varit drivande i många sammanhang för skydd och säkerställande av de unika natur- och kulturvärden som finns inom området. STF har också, med grund i de många medlemmarnas intressen kraftfullt, uthålligt och konsekvent arbetat för att stärka och utveckla den infrastruktur för besöksnäringen som finns inom fjällområdet. Så var det t ex STF som utvecklade det svenska systemet med fjälleder.

STF är generellt positiv till Naturvårdsverkets förslag till tre nya etappmål inom ramen för miljö kvalitetsmålet ”Storslagen fjällmiljö”.

Etappmål ”Senast år 2018 har olika intressens behov av och anspråk på mark och vatten i fjällområdet kartlagts och förslag tagits fram på hur dessa behov och anspråk kan vägas samman.

STF vill dock framföra följande synpunkter:

Utvidgade kartläggningar och intressentanalyser behövs säkert, men det finns en stor mängd information som tagits fram under lång tid kring olika intressenters markanspråk i fjällområdet. Det bör övervägas om en förnyad kartläggning, bör vara tydligt ”nischad” till de områden där äldre material saknas alternativt kan behöva uppdateras. Detta för att inte lägga för stor tonvikt vid datainsamling, i ett läge där det som kan behövas är mer konkreta åtgärder – t ex kring utvecklingen av fjälledsystemet.

Ett område där STF vill mena att det finns en kunskapsbrist gäller kunskapen om besökarna i de skyddade områdena rent generellt och fjällområdet specifikt. Det behöver utvecklas mer ändamålsenliga planeringsmodeller som bättre integrerar turism och upplevelsevärden i förvaltningen av den skyddade naturen.

Etappmål År 2020 finns förutsättningar för ett hållbart renbete i fjällområdet.

STF ser mycket positivt på att renbetets viktiga effekter för att upprätthålla fjällens karaktär av ett betespräglad, öppet landskap lyfts fram. Rennäringen har centrala funktioner för att upprätthålla fjällområdets karaktär.

Etappmål År 202 har terrängkörning på barmark och snö anpassats så att bullerstörning samt mark- och vegetationsskador förebyggs genom tystare fordon och kanalisering

STF ser mycket positivt på att kraven på terrängkörningen både på barmark och snö får skärpta krav på buller, men vill tydligt peka på att de stora problemen framför allt ligger i det markslitage som är följden av barmarkskörningen. Från STFs olika anläggningar i fjällvärlden kommer rapporter om ökande markslitage genom att tillgången till fyrhjulingar och andra barmarksfordon ökar. Detta är ett stort problem, både för fjällens naturvärden, men också för slitaget på leder och anläggningar.

De åtgärder som föreslås handlar främst om olika former av utredningar, information och kartläggningar. STF vill mena att mer aktiva åtgärder kan behövas, särskild avseende kanalisering.

Naturvårdsverket föreslår vidare särskilda insatser för ledssystem i fjällområdet. STF välkomnar detta, och deltar gärna aktivt i arbetet med att upprusta det nationella ledsystemet i fjällen. I detta kan olika åtgärder vara nödvändiga, t ex i vissa fall om- och nedläggning av lågfrekventa leder för att kunna fokusera resurser på de leder som har högsta besöksstrycken. Som en delåtgärd föreslås en kartläggning av lederna. STF menar att kunskapen om ledsystemet rent generellt är tillräcklig för att prioritera insatsområden och möjliga behov av punktvisa kunskapsökande insatser. Viktigare är att lägga resurser på att gemensamt mellan myndigheter, organisationer och näringar, i en bred process komma överens om vilka satsningar som ska vara mest prioriterade.

Magnus Ling
Generalsekreterare/VD
Svenska Turistföreningen